

Dk. Fred Putnam, Zaburi, Hotuba ya 3

© Fred Putnam na Ted Hildebrandt

Hili ni wasilisho namba tatu la Dk. Fred Putnam kwenye kitabu cha Zaburi. Dkt. Putnam.

Katika mhadhara wa pili, nilisoma shairi fupi la Christina Rossetti, Water Heavy. Na shairi hilo pia linasawiri jambo jingine ambalo ni la kweli katika ushairi kwa ujumla. Na hilo ndilo wazo la muundo. Na kwa muundo, tunamaanisha kuwa vitu hurudiwa, au vinawekwa pamoja kwa njia fulani ili athari ya jumla iwe kubwa kuliko jumla ya sehemu za kibinafsi.

Kwa hivyo, katika shairi hilo, maji mazito, ufupi wa maji, maji dhaifu, kina cha maji, muundo wa maswali, maswali mfululizo, hutuongoza kwa kila mstari kutarajia swali kwa mstari unaofuata. Na tunaweza kuangalia mifumo kwa kiwango kidogo sana na mifumo kwa kiwango kikubwa sana. Katika kuzungumza juu ya ushairi wa Biblia na kuangalia mengi ya kile kinachoonekana kuwa labda kigugumizi cha kiakili, yaani, washairi wanaonekana kujirudia.

Wanasema jambo moja, kisha wanasema tena, wanasema jambo moja, wanasema tena, wanasema jambo moja. Kwa hiyo, Zaburi 2, kwa nini mataifa wanafanya ghasia, na watu wanafikiri ubatili? Vema, hao wanamaanisha kitu kile kile, sivyo? Wafalme, mstari wa pili, wafalme wa dunia wanasimama, watawala wanafanya shauri pamoja juu ya Bwana na juu ya masihi wake. Kwa hiyo, wanasimama, wanafanya shauri pamoja, ni wafalme wa dunia, watawala, tuzipasue pingu zao na kuzitupilia mbali kamba zao.

Hizo zinasikika karibu kufanana kabisa. Mstari wa nne, yeye aketiye mbinguni huwacheka, Bwana huwadhihaki. Mstari wa tano, kisha atasema nao katika hasira yake na atawatia hofu katika ghadhabu yake.

Naam, ya tano ni tofauti kidogo. Sio tofauti kabisa kati ya kuzungumza na mtu na kumtisha. Na hiyo pia inaashiria kitu ambacho mara nyingi safu ya pili huongeza ante kidogo, na kuifanya kuwa na nguvu kidogo.

Lakini hoja ni kwamba tunapata katika ushairi wa Biblia, mwingiliano huu wa mara kwa mara, ambapo mshairi anasema jambo fulani, na kisha kusema jambo ambalo linahusiana sana nalo, lakini si sawa kabisa. Na katika ushairi wa Kiingereza, kibwagizo ni njia ya kupanga shairi. Kwa hivyo ikiwa unaweza kukumbuka nyuma hadi hapa, uliposoma soneti, unajua kwamba mpangilio wa mashairi ni kwamba A, B, B, A. Kwa hivyo mstari wa kwanza ni A na mstari wa pili ni B, unaishia na neno linalosikika kama, kwamba tutaita B na kwenda A, B, B, A, na muundo huo unarudiwa.

Kwa hivyo, mistari ya kwanza na ya nne inasikika sawa, mistari ya pili na ya tatu inasikika sawa, na kisha ya tano na ya nane na nk. Naam, katika ushairi wa Kiingereza, rhyme kwa hiyo mara nyingi ni njia ya kuandaa. Ni chombo ambacho kinaweza kutumika kupanga shairi kwa kutuonyesha ni mistari ipi inayoendana.

Ushairi wa Kiebrania hautumii kibwagizo. Badala yake, hutumia kile kinachokuja kuitwa usawazishaji. Na hilo ndilo wazo kwamba mistari mmoja unaonyesha mistari kabla yake, au tunaweza kusema kinyume chake, mistari unaonyesha au kutarajia mistari unaokuja baada yake.

Hii ni nini? Naam, huu ni muhtasari wa haraka sana. Wakati fulani, marabi walisema Mungu hatajirudia kamwe. Kwa hivyo, kwa hivyo, mistari miwili lazima iwe na maana tofauti sana.

Na wanajaribu kubaini tofauti nyingi wawezavyo kati ya mistari hiyo miwili. Basi tunawezaje kutofautisha mataifa na watu? Tunawezaje kutofautisha kuwa katika ghasia na kuwaza ubatili au kitu tupu? Na hilo linawezekana kufanya. Lakini basi, labda katika karne ya 17, Askofu Mkuu Luth alitoa mfululizo wa mihadhara, alikuwa akibishana juu ya kitu kingine.

Lakini njiani, alisema kwamba ushairi wa Biblia unaweza kuelezewa kuwa unajumuisha usambamba ili mistari ifanane. Na kwa kawaida ni mistari miwili, wakati mwingine ni mitatu au minne, hata mitano. Hiyo ni nadra sana.

Kawaida, ni mbili, wakati mwingine tatu. Na Luth alisema kuna aina tatu za uhusiano huu kati ya mistari. Wakati mwingine wanasema jambo lile lile, kama mifano hii katika Zaburi 1. Kwa hakika, hiyo pengine ndiyo aina ya kawaida ya usambamba katika kitabu cha Zaburi.

Katika kitabu cha Mithali, kwa upande mwingine, kama tunavyoweza kutarajia, kwa sababu una tofauti kati ya hekima na upumbavu, aina ya kawaida ya, au aina ya kawaida ya usawa, ni tofauti, ambapo wanasema aina ya kinyume. Kwa hiyo mwanamke mwenye hekima hujenga nyumba yake, lakini mwanamke mpumbavu huibomoa kwa mikono yake mwenyewe. Au mwana mwenye busara humfurahisha baba yake, mwana mpumbavu ni huzuni ya baba yake, huzuni ya mama, pole.

Kwa hivyo, sawa, unajua, mistari miwili inatofautiana na kila mmoja. Tofauti ya pili, kwa njia, sio kati ya baba na mama, ni kati ya athari ambayo tabia ya mwana ina, aina ya mtoto, na athari ya tabia yake kwa wazazi wake. Hiyo ndiyo Mithali 10.1. Na kisha kuna matukio mengi katika Biblia ambapo hakuna usawa.

Sasa, tena, tafsiri zetu na njia ya jumla ningesema kwamba wasomi wanaiangalia ni kwamba lazima kuwe na ulinganifu mahali fulani. Lakini badala yake, inaonekana kwamba tulichonacho ni mistari tu yenye urefu tofauti. Wengi wao ni wafupi sana.

Kwa Kiebrania, wao ni wafupi sana. Kwa hivyo katika Kiebrania, wastani wa idadi ya maneno kwa kila methali ni kati ya saba na tisa. Unapotafsiri kwa Kiingereza, puto 13, hadi takriban 28, kulingana na kile wanachopaswa kufanya.

Kwa hivyo, hawaamini tena sauti kama methali. Na jambo lile lile ni kweli katika kitabu cha Zaburi, ambapo, unajua, mara wanapoanza kutafsiri, mambo yanaenea na inabidi kusogezwa huku na huku kwa sababu lugha ni tofauti. Lakini hata hivyo, tunaweza kuona kwamba tukisoma Zaburi 2, na sitasoma tena mistari hiyo, nitakuruhusu uisome peke yako.

Tunapofikia mistari wa sita, mistari wa sita kwa hakika ni sentensi moja, tofauti na aya tano zilizo mbele yake. Mistari ya kwanza hadi ya tano, kila moja ina mistari miwili inayofanana. Kwa hiyo aya ya tatu, na tuvunje pingu zao na tutupe kamba zao mbali nasi.

Mstari wa nne, na mistari wa tano, fanya jambo lile lile. Mstari wa sita una mistari mmoja. Ni mara mbili ya urefu, kwa kweli, ni zaidi ya mara mbili ya urefu wa mistari yoyote iliyokuja kabla yake, ambayo yote kwa kawaida ni maneno matatu, wakati mwingine maneno manne katika Kiebrania.

Na hii ina maneno saba katika Kiebrania, mengi zaidi kuliko hayo katika Kiingereza, bila shaka. Hiyo ni njia ya kawaida kabisa katika mashairi ya kibiblia ya kuonyesha msomaji kwamba tumefika mwisho wa sehemu. Wakati mwingine mistari unaoashiria kuwa tumefika mwisho wa sehemu utakuwa mfupi sana, neno moja au mawili.

Kwa kawaida, ni ndefu zaidi kuliko mistari iliyotangulia. Swali kuu ni, au dalili kubwa ni kwamba, mshairi anaweka muundo na kisha anafanya jambo ambalo linavunja muundo. Kwa hiyo, tunasoma katika mistari mitano ya kwanza ya Zaburi 2, maneno matatu, maneno matatu, maneno matatu, maneno matatu, na kadhalika, na kadhalika.

Na kisha ghafila maneno saba. Na hivyo, tunapaswa kusema basi kwa wenyewe, wow, nini kinaendelea hapa? Sio tu inamaanisha nini, lakini kwa nini amefanya hivi? Kwa sababu kwa hakika, kuanzia mistari wa saba, mistari wa saba unaanza sehemu mpya ya Zaburi 2. Hii ni Zaburi sasa ambayo mtunga-zaburi anaendelea kumnukuu Bwana. Na tuna mjadala huu wa uhusiano wao, mistari wa saba hadi wa tisa, na kisha katika 10 hadi 12 ni wito kwa wafalme hao ambao katika mistari wa kwanza hadi wa tatu walikuwa wakiasi.

Mtunga-zaburi katika mstari wa 10 hadi 12 anawaita kwenye utii na utii. Na tunapata kwa kweli, katika kila moja ya kesi hizo kwamba tuna aina fulani ya kutoendelea ndani ya shairi lenyewe. Kwa Kiingereza, tunafanya hivyo mara nyingi kwa kuacha mstari tupu, ambayo ni kweli pia katika toleo langu la toleo hili la Zaburi ya 2. Kwa mfano, kuna mistari tupu baada ya aya tatu, sita, na tisa.

Lakini tena, sio asili. Wao huongezwa na wahariri. Kwa Kiingereza, pia tunafanya kwa njia ya mashairi.

Kiebrania hufanya hivyo kwa njia ya mtindo wa ulinganifu, aina, na urefu wa mstari. Kwa hivyo tunaposoma shairi, tunapata kwamba kuzingatia jinsi linavyoundwa, yaani, jinsi vipande vilivyoundwa, kwa hakika inakuwa kidokezo cha jinsi Zaburi nzima imeundwa. Wanaweza kusema, si kwamba aina ya pedantic? Kwa nini tunataka kuwa na wasiwasi kuhusu jinsi shairi zima limeundwa? Kwa sababu lengo letu katika kujifunza Biblia si kutii yale inayosema? Na sehemu ya uwasilishaji huo ni kujifunza kufikiria mawazo ya mshairi baada yake au baada yake.

Acha nibadilishe kumbi kwa muda mfupi tu. Hebu tuseme kwamba utaongoza somo la Biblia au kuhubiri mahubiri au kutoa somo la shule ya Jumapili kwenye Zaburi 113. Kwa hiyo, unasema, vema, hoja yangu ya kwanza ni katika mstari wa tano.

Hoja yangu ya pili iko katika aya ya pili na ya tatu. Hoja yangu ya tatu iko katika mstari wa tisa. Na hoja yangu ya nne, hitimisho ni mstari wa kwanza.

Tatizo ni nini hapo? Naam, nadhani tatizo halisi ni kwamba mshairi hakuandika hivyo. Hakuwa anawaza kisawasawa, sikumbuki, sikumbuki mpangilio ambao nilitoa aya hizo, lakini hakuwa akiwaza tano, nne, tatu, mbili, alikuwa akiwaza moja hadi tisa. Vema, nambari za aya hazikuwa za asili, lakini alikuwa akifikiria juu yake kwa mpangilio ambao iliandikwa.

Anatutaka tuisome kwa utaratibu huo ili tunapoifikia mstari wa tisa, iwe tunafikiri kuwa ndiyo aya muhimu zaidi au nukta ya pili au chochote kile, chochote tunachoweza kufikiria juu yake, tufikie mstari wa tisa, tukiwa tumesoma mstari wa kwanza hadi wa nane, tukiwa tumetafakari njia yetu kupitia aya ya kwanza hadi ya nane. Kitu kimoja tunapozungumza juu ya usawa, tunasema, oh, nina mistari miwili hapa. Je, mistari hii miwili ikoje, huwa tunajiuliza kila mstari unahusiana vipi na mstari unaofuata? Kwa sababu ndivyo mshairi alivyoandika.

Kila mstari unaonyesha au kulinganisha na au hatua mbali na mstari kabla yake. Kwa hiyo, tunasoma Zaburi 113 mstari wa pili, jina la Yehova lihimidiwe tangu sasa na hata milele, tangu maawio ya jua hata machweo yake, jina la Yehova lihimidiwe. Wow, hizo ni aya mbili ndefu.

Na kwa kweli, ni ndefu sana. Ni sentensi moja. Kwa hivyo hakuna ulinganifu ndani ya aya, lakini badala yake, aya hizo mbili kwa ujumla zinalingana.

Kwa hivyo, tuna mwanzoni, hii ni nzuri sana. Unaangalia hili katika Biblia yako, mistari wa pili kwa mistari A, jina la Bwana libarikiwe, mistari wa tatu, mistari B, sawa, hapa chini, jina la Bwana lihimidiwe. Ooh, mambo hayo ni sambamba.

Na tazama mistari miwili ya kati, B mbili na A tatu, tangu wakati huu na kuendelea na hata milele, toka maawio ya jua hata machweo yake, wakati na anga, mashariki hata magharibi. Hiyo inazungumza sio wakati. Hivyo, si kwamba baridi? Unaona alichofanya tu? Alichukua tu wazo hili kwamba Mungu anapaswa kusifiwa kila mahali na daima.

Na hakusema hivyo tu. Badala yake, aliigeuza ndani na kutuuliza, hiyo inaweza kuonekanaje? Au tunawezaje kufikiria, tunawezaje hata kufikiria juu ya hilo? Na kwa hivyo, inachukua wazo la kufikirika sana na kuifanya kuwa thabiti zaidi. Badala ya kusema kila mara na kila mahali, kuanzia wakati huu na kuendelea, wakati huu, najua wakati huu ni nini.

Na milele, sijui kabisa hiyo inamaanisha nini, lakini inaendelea kwa muda mrefu. Na kutoka mashariki hadi magharibi, najua hiyo ni nini. Na kuweka vitu hivyo viwili katikati, kuweka vingine kwa nje, katika muundo wa kawaida sana wa kibiblia ambao umekuja kuitwa uhuni au uhuni.

Kwa sababu unapoipanga kwa njia fulani na kuchora mistari inayounganisha vitu, hufanya herufi chi, ambayo kwa Kigiriki inaonekana kama X yetu. Hatujui kwa nini waliandika vitu kama chiasms. Hakuna mwongozo wa ushairi wa Kiebrania wa karne ya 10 KK, ambao ningependa kugundua hilo.

Lakini tunajua kwamba walifanya hivyo mara nyingi, nyingi, nyingi. Wakati mwingine inatumika, kwa mfano, katika Mithali, ambapo una mistari tofauti. Na kwa hivyo, maneno yatapinduliwa kwa mpangilio wao.

Na hiyo inakwenda sawa na utofautishaji katika maana ya mistari. Nyakati zingine, kama hapa, mistari miwili inamaanisha kitu kimoja, lakini imebadilishwa. Inaonekana kuwa, vizuri, labda ni kama, umewahi kufikiria hii? Mshairi anapoketi kuandika sonneti, ameamua kuwasiliana katika silabi 140, zikiwa zimegawanywa katika vikundi vya silabi 10, kila silabi ya 10 ambayo itaangukia katika mpangilio fulani wa kiimbo, na hiyo itafuata mita fulani.

Kama hiyo iambic. Itapangwa kwa muundo fulani wa kimantiki wa mistari minane inayoonyesha tatizo, swali, au hali na mistari sita inayoisuluhisha au kuifafanua. Au mistari 12, aina nyingine ya sonneti, mistari 12 inayoonyesha tatizo na mistari miwili inayoifunika au mara nyingi zaidi katika Shakespeare, igeuze kichwani, igeuze chini.

Mshairi amefanya nini? Naam, alimzuia sana. CS Lewis aliandika sonnet mara moja na kusema ilikuwa vigumu hata kamwe kuandika nyingine. Hiyo si kweli.

Aliandika chache zaidi, lakini ni ngumu sana kufanya. Kwa nini mtu afanye hivyo? Kwa nini mtu atasema, nitaandika mashairi katika chiasm ili mistari iwe juu ya haki, urefu sawa, vinginevyo haisikiki vizuri, haifai. Lazima uwe na maneno ambayo yanahusiana kwa njia fulani.

Lazima uwe na dhana zinazolingana na hili. Tutazungumza kuhusu sifa, wakati, nafasi, sifa, au baraka ili tupate muundo huu unaojitokeza katika maneno na mawazo. Kweli, hatujui.

Kwa nini mtu aamue kuandika sonnet, na kujisalimisha kwa mateso hayo? Vema, sehemu yake ni kwamba ni umbo linalotambulika. Na hivyo, ni fomu kwamba kutumika. Ndivyo walivyoandika.

Kama vile ulinganifu ndivyo walivyoandika mashairi. Hawakuandika limerick. Hakuna waimbaji wa nyimbo za asili katika Biblia, lakini waliandika mashairi mengi makuu ambayo yamewekwa pamoja kwa uangalifu sana, kama tutakavyoona katika hotuba yetu ya nne pamoja.

Ukiitazama Zaburi 114, ni zaburi fupi yenye mistari nane. Kila mstari unaonyesha mstari mbele yake, na kuna marudio ya karibu sana. Kwa hiyo, inasema, Israeli walipotoka Misri kwenda kwa nyumba ya Yakobo kutoka kwa watu wa lugha inayogugumia, Yuda akawa patakatifu pake, Israeli milki yake.

Bahari ilitazama na kukimbia. Yordani akageuka nyuma. Milima iliruka-ruka kama kondoo waume, na vilima kama wana-kondoo.

Una nini na wewe? Ni ngumu kutafsiri. Bahari uikimbiayo, Yordani hata urudi nyuma, milima urukayo kama kondoo waume, na vilima kama wana-kondoo. Tetemeken nchi mbele za Bwana, mbele za Mungu wa Yakobo, aliyegeuza mwamba kuwa ziwa la maji, jiwe gumu kuwa chanzo cha maji.

Kila mstari unaonyesha mstari ulio mbele yake. Na kwa kweli, mara nyingi huakisi mstari kabla yake, kwamba kwa kawaida, au mara kadhaa, huacha tu kitenzi nje ya mstari wa pili. Kwa hiyo, Israeli walipotoka Misri, nyumba ya Yakobo kutoka kwa watu wa lugha ngeni haikusema kwamba nyumba ya Yakobo ilitoka kwa watu wa lugha ngeni au lugha ya kigugumizi.

Naam, hiyo ni kawaida sana. Mshairi anataka tutoe kitenzi kutoka mstari wa kwanza hadi mstari wa pili. Unaona, ni njia ya werevu sana ya kutufanya tuwe makini, sivyo?

Lazima nikumbuke vya kutosha juu ya mstari uliotangulia ili kuhakikisha kuwa ninaingiza kitenzi anachokusudia kwenye mstari wa pili.

Si baadhi ya kitenzi ninachohisi kama Israeli walipotoka Misri, nyumba ya Yakobo ilitoka nje kwa mwendo wa saa sita usiku baada ya pigo la kifo cha mzaliwa wa kwanza kutoka kwa watu wa lugha ngeni. Hasemi hivyo. Anasema tu akatoka.

Au Yuda akawa patakatifu pake. Israeli inasema tu Israeli ikawa milki yake. Sasa mara nyingi, tafsiri zetu za Kiingereza zitaweka kitenzi katika mstari wa pili, au wataweka kitu humo kwa sababu wanafikiri inaweza kuwa vigumu sana kwetu kuelewa.

Lakini hiyo ni, unajua, ikiwa haipo, ni kwa sababu haipo. Na hiyo ni kwa sababu mshairi anaandika kwa njia ambayo kwa hakika inaunganisha mistari hiyo miwili kwa karibu zaidi kuliko ikiwa alitoa kitenzi katika mstari wa pili. Kwa hiyo tunaangalia hili, na tunatazama zaburi hii zaidi kidogo, tunaona kwamba mstari wa tatu na wa nne unaonyeshwa katika mstari wa tano na sita.

Kwa hiyo, katika mstari wa tatu na wa nne, bahari ilitazama na kukimbia, Yordani ikarudi nyuma, milima ikaruka kama kondoo waume, na vilima kama wana-kondoo. Unaumwa nini? Una nini na wewe? Angalia kwamba unakimbia, ona, unarudi kwa 3a. 5b huenda na 3b, 6a na 6b kwenda na 4a na 4b.

Na kwa kweli, 4b na 6b zinafanana katika Kiebrania, zinafanana, kwa sababu hakuna alama za kuuliza katika Kiebrania. Samahani, najua hiyo inakukatisha tamaa, lakini wameongezwa. Kwa hivyo inasema tu vilima kama wana-kondoo.

Na tunaelewa ingawa, kutokana na muktadha kwamba ya kwanza ni kauli, ya pili ni swali. Naam, katika kuangalia usambamba, tunajiuliza kila mara, kuna uhusiano gani kati ya mistari hii miwili? Sasa, iwe tuje na istilahi ya Loth, Askofu Lowth, au istilahi ya Askofu Mkuu Lowth, istilahi sio maana kabisa. Kwa kweli, wakati mwingine istilahi hiyo inaweza kuingia katika njia yetu ili watu wawe na kila aina ya maneno ya kuelezea uhusiano kati ya mistari.

Vitabu vizima, vitabu vikubwa vimeandikwa juu ya kuelezea na kuchambua miundo sambamba na usambamba katika Kiebrania cha Biblia. Suala halisi tunaloshughulikia ni kwamba, mshairi alipoandika, hakuandika sentensi mbili tofauti ambazo basi tunapaswa kushikamana kwa namna fulani kama vile $a + b$ sawa na a, b , au c , kitu kipywa. Lakini badala yake, ni taarifa moja ambayo inajumuisha sehemu mbili.

Kwa hivyo, kusoma mstari wa kwanza wa mstari bila kusoma wa pili au wa tatu, ikiwa kuna moja, ni kinyume cha sheria. Haikuwa na maana ya kueleweka kama taarifa moja pekee. Kusoma mstari wa pili wa mstari bila kuusoma kwa kuzingatia mstari wa kwanza pia ni kinyume cha sheria.

Mstari huo ulikusudiwa au ulinganifu, nisiseme mstari kwa sababu mistari sambamba inaweza kuenea katika migawanyiko ya aya. Kwa sababu kumbuka, tena, mipaka ya aya, mipaka ya aya iko baadaye sana kuliko maandishi ya kibiblia, kuliko maandishi asilia. Mistari inayolingana pamoja, yote kwa pamoja, huunda tamko, fanya madai, uliza swali, usali, ama chochote kile, chochote kile.

Kwa hivyo, tunajaribu kuuliza, ni uhusiano gani kati ya hizi? Je, mstari wa pili unaongeza nini kwenye mstari wa kwanza? Au mstari wa kwanza unatusaidiaje kuelewa mstari wa pili? Kwa sababu baada ya yote, kama sisi kusoma ni mfululizo, ambayo hatuna uchaguzi wowote kuhusu, I mean, hiyo ni njia ya lugha kazi, sivyo? Neno moja kwa wakati mmoja. Kwa hivyo, tunasoma kutoka mstari mmoja hadi mwingine, nilisoma mstari huu, kwamba sasa inakuwa msingi wa kuelewa mstari unaofuata, ambao ni karibu, kama tunaweza kusema, umejengwa juu yake. Kwa hivyo, ili kuelewa jengo, tunapaswa kuelewa msingi, au ninachanganya mafumbo yangu, najua hiyo ni shida.

Lakini tunauliza, mambo haya yanahusiana vipi? Na anasema nini kwa kuweka mawazo haya mawili pamoja? Kwa hiyo hata, kwa nini anataka tujue kwamba Misri inahusishwa kwa namna fulani na watu wa lugha ya kigugumizi au lugha ngeni au ngeni katika mstari wa kwanza wa Zaburi 114? Kwa nini usiseme tu kutoka nchi ya Nile? Ninamaanisha, nchi ya Farao, nchi ambayo Yusufu alikuwa wa pili kwa amri, tunaweza kutumia vitu vingi. Lakini kwa nini alichagua neno hilo mahususi au wazo hilo ili kuendana na lingine, kile alichosema katika mstari wa kwanza? Na tunaweza hata kuuliza tangu mwanzo, kwa nini uchague neno hilo katika mstari wa kwanza? Kwa nini useme, hapo Israeli walipotoka Misri, mbona tuiseme Israeli walipotoka kwa watu wa lugha ngeni, nyumba ya Yakobo katika Misri? Je, kuna umuhimu kwa hilo? Ah, unaona, hiyo ni sehemu ya swali zima la chaguo la mwandishi katika shairi. Kwa hivyo, ikiwa unaandika sonnet, huwezi kutumia silabi 142, huwezi kuifanya.

Inabidi utafute neno lingine. Lazima ufanane na mpango wa mashairi. Unapenda neno hili, lakini halina mashairi.

Samahani, unapaswa kuiondoa. Nenda kachukue mwingine. Kwa sababu umechagua kuwasiliana kwa njia fulani, ili kuwasiliana kweli kwa njia hiyo, unapaswa kufuata sheria, kanuni za njia hiyo ya mawasiliano.

Na katika ushairi wa kibiblia, kanuni ya kawaida ni kwamba mistari itakuwa sambamba. Sasa, kama nilivyosema hapo awali, sio mistari yote. Tafsiri zetu huifanya ionekane hivyo kwa sababu ni mara chache sana tafsiri itaandika mstari mzima wa maandishi kama sentensi moja katika ukurasa mzima.

Badala yake, sina uhakika na sababu ya hii, na sipingi nia. Sehemu yake ni hoja ya Biblia zenye safu mbili, ambayo inafanya iwe vigumu zaidi kuwa na mistari mirefu au kutowezekana kuwa na mistari mirefu. Jambo la pili, ingawa, inaonekana kwangu ni

usadikisho kwa upande wa wasomi kwa ujumla, kwamba ushairi wa kibiblia lazima uwe sambamba.

Na kwa hivyo, tutapata mistari miwili, hata kama haipo. Tutachagua tu mahali pa kuivunja panapoeleweka, tuivunje baada ya kitenzi, na kuweka kitu katika mstari wa pili au kitu kama hicho. Kwa hivyo, ukirudi kwenye Zaburi 2, tulichotazama mwanzoni mwa somo hili, tunaona katika Zaburi 2 kwamba inasema hivi, kwa nini mataifa wanafanya ghasia na watu wanafikiria ubatili? Mstari wa kwanza, unaofanana sana, watu, mataifa, fujo, wakifikiri ubatili.

Wafalme wa dunia wanasimama na watawala wanafanya shauri pamoja. Naam, wafalme wa dunia, watawala, wasimame, wafanye shauri pamoja. Hiyo inasikika kuwa sawa kabisa.

Lakini angalia mwisho, wao ni kweli, katika tafsiri hii hasa, kuna mstari wa tatu katika mstari wa pili, ambayo inasema, dhidi ya Yehova na dhidi ya mpakwa mafuta wake. Lakini kwa kweli, hiyo haifanyi kazi, sivyo? Kwa sababu hiyo si sentensi, si kishazi, ni kishazi tu. Na kwa kweli ni sehemu ya mstari wa pili wa mstari wa pili.

Lakini jinsi tafsiri inavyoifanya ionekane, inaonekana kama, loo, kwa njia fulani huu ni mstari wa tatu ambao unaongezwa kwa mbili za kwanza. Na ninahitaji kujua jinsi mstari huu unahusiana. Vema, inahusiana kwa sababu ni kitu kisicho cha moja kwa moja cha kitenzi katika mstari wa pili.

Kwa hivyo, kile tulicho nacho ni mistari mitatu ya maneno matatu kila moja. Na kisha mstari wa nne ni maneno saba. Na kisha tuna mistari mingine sita ambayo ni maneno matatu, maneno matatu au manne kila moja, na kisha mstari wa sita, maneno saba.

Kwa hivyo, kwa kweli tuna mapumziko kidogo katika muundo baada ya aya ya pili. Na hiyo inapaswa kutufanya tujiulize, sawa, ikiwa kuna mapumziko katika muundo, kuna sababu? Je, ni kiholela? La, unaona, hiyo ndiyo hatari. Kusema alifanya hivi kwa sababu za kishairi au athari za kishairi.

Unaona, huyo ni askari wa nje, watu. Hatuwezi kusema hivyo. Kwa sababu washairi hawafanyi mambo kiholela.

Nadhani wakati mwingine tunaweza kutafsiri mambo na tukapata tafsiri za kina sana labda na kujiuliza, je! hii ni kweli kinachoendelea? Lakini ngoja nisome kwa ufupi hii ni nukuu fupi sana kutoka katika kitabu cha Molly Peacock. Anasema, Je! ninatengeneza hili? Je, hii inaweza kuwa kweli? Naam, siwezi kusoma quote. Lakini ninaweza kufafanua kwa ajili yako.

Anasema, Je , kweli inawezekana kwamba maana hii yote imejaa katika mistari hii ambayo ni mwingiliano huu wa sauti na taswira na maana na utendaji kazi na urefu

wa mstari na muundo? Na anasema, Vema , unajua wakati mshairi anafanya kazi, kwa hakika ni ubongo wa kulia na kutengeneza ubongo wa kushoto wa kile anachotaribu kufanya. Ili mambo yatendeke kwa ushirikiano ndani ya mchakato wa kutunga shairi hilo ambalo huenda hata mshairi hajui kabisa. Lakini hiyo ni katika ambayo kwa kweli ni muhimu kwa asili ya nyama ya maana ya shairi kwa sababu wao ni sehemu ya muundo wake.

Na kumbuka, tunafikiria juu ya muundo kwa sababu tunataka kufikiria jinsi mshairi anavyofikiria mawazo yake baada yake. Kwa hivyo, tunasema ingawa inaonekana kama, na tafsiri nyingi zitaweka mapumziko baada ya mstari wa tatu, badala ya baada ya mstari wa pili, katika Zaburi ya pili, inaonekana kama hapo ndipo inapaswa kuwa. Lakini jinsi shairi linavyoundwa, mapumziko yanapaswa kuja baada ya ubeti wa pili kwa njia fulani.

Mstari wa tatu umewekwa. Naam, kuna mambo mengine ambayo kisha kuvunja mstari wa nne, kwa sababu ukisoma kuendelea, unasema kwamba mstari wa nne ni wazi inazungumza juu ya Bwana, ambapo mstari wa tatu bado unazungumzia wafalme na wakuu wa dunia wanaofanya shauri na nk katika mstari wa kwanza na wa pili.

Kwa hivyo aya za kwanza, mbili, na tatu zimeunganishwa pamoja kwa mujibu wa maudhui yake. Lakini Aya ya tatu imetenganishwa na Aya ya kwanza na ya pili kwa muundo wa Aya ya kwanza na ya pili. Kwa kweli, sawa, najua hii sio sawa, lakini nitakuonyesha kitu katika Kiebrania ambacho ni cha kushangaza sana katika Zaburi ya 2 mstari wa kwanza na wa pili.

Kuna vitenzi vinne katika mistari minne ya kwanza, hiyo ni mstari wa kwanza na wa pili. Kitenzi cha kwanza ni, hebu tukiite kamili katika Kiebrania. Kitenzi kinachofuata ni kisicho kamili.

Kitenzi cha tatu ni kisicho kamili. Na kitenzi cha nne ni kamilifu. Kwa hivyo unaona, tumerudi kwenye muundo huo wa ABBA tena, jambo hilo la uhuni tulilozungumza.

Je, hiyo ni bahati mbaya? Je, mshairi hakujua kuwa anatumia maumbo hayo ya vitenzi? Au ilitokea tu kuwaweka katika mpangilio huo jinsi ulivyofanyika? Kwa kweli, kama tungekuwa, ambayo hatuwezi kufanya katika Kiebrania, hapa ndipo inakuwa gumu kidogo, kuzungumza katika tafsiri. Lakini kama tungeandika mstari huo, na kusema, tutaita mada ya kila mstari A na kitenzi B na kiima, au kitu C, tungepata kwamba mpangilio wa sentensi kwa kweli umebadilishwa. Ili kwamba aya yote ya kwanza ni ufidhuli na aya yote ya pili ni uhuni.

Na kisha vitenzi vinne katika ubeti wa kwanza na wa pili, vinaunganisha vitenzi viwili pamoja kwa kuunda taharuki tofauti. Na tunasema, hiyo ni bahati mbaya? Nadhani sivyo. Na aya ya tatu, ya nne, ya tano, inakwenda kwenye aina tofauti ya usambamba

ambapo ndivyo ingekuwa tu kama tungefanya kitenzi, kitu cha kiima cha kiima, ingekuwa tu ABC, ABC, ABC, ni sawa tu.

Hakuna ubabaishaji tena. Ajali? Hapana, hapana. Mshairi alijua ni nini hasa, labda hatujui kwa nini alikuwa akifanya hivyo.

Lakini alikuwa akifanya hivyo kwa makusudi kabisa. Na unaona, hiyo ni sehemu, sehemu ya kusoma shairi ni kusema tu, Lo, hiyo ni nzuri sana. Hilo ni jibu halali kwa ushairi.

Na kisha kuanza na kisha sisi kusema, kwa nini ni baridi? Na kwa nini ajitahidi sana kuifanya ionekane hivyo? Kuna sababu mahali fulani, hata kama hatuwezi kuifikiria, sehemu ya mchakato huo ni kutafakari ni nini kinachoweza kuwa msingi wa jambo hili. Acha nikuonyeshe aina moja zaidi ya marudio, kisha nitaendelea hadi, kwa miundo mikubwa kidogo. Kurudi kwenye Zaburi 113.

Zaburi ya 113 ni mwanzo wa kundi la zaburi zinazoanzia 113 hadi 118 zinazoitwa Hallel ya Misri, ambao ni wimbo unaokaririwa wakati wa Pasaka kila mwaka. Na kile ambacho zaburi hizi zote zinafanana ni kwamba zina neno Haleluya, ambalo maana yake ni sifa Yah, ambalo ni umbo fupi la neno la Yahweh. Basi msifuni Bwana mwanzoni au mwisho au zote mbili.

Zaburi ya 113 inaanza, msifu Bwana, aleluya, na inamalizia, msifu Bwana, haleluya. Hiyo si sambamba. Ninamaanisha, ni usawa kwa sababu zinafanana, lakini kwa kweli ni marudio, ambayo inamaanisha sawa kabisa.

Sasa, jambo kama hilo linapotokea mwanzoni mwa zaburi au mwisho wa zaburi, kwa nini mshairi afanye hivyo? Kwa nini aseme tena yale aliyosema mwanzoni? Zaburi 103, Ee nafsi yangu, umhimidi Bwana. Zaburi 103 inaisha, Ee nafsi yangu, umhimidi Bwana. Kwa nini mshairi afanye hivyo? Fikiria kuhusu hili.

Mara ya kwanza, au tunaposoma Zaburi 113, hebu tuchukulie kwamba hatuji na kila aina ya mizigo ya kitheolojia. Sawa. Kwa hiyo, tunasoma Zaburi 113, na inasema, msifuni Bwana.

Jibu la asili ni nini? Unaweza kukumbuka tangu ulipokuwa na umri wa miaka minane baba yako aliposema, toa takataka. Jibu la asili ni nini? Kwa nini? Ndiyo. Kwa hiyo, tunapofikia mwisho wa zaburi, na tunasoma kumsifu Bwana, kwa nini tayari imekwisha kujibiwa.

Kwa hivyo, unaona, ingawa inarudiwa, ni marudio, maneno, maudhui ya maneno ni sawa. Maana na kazi ya kauli ni tofauti sana. Ya kwanza ni wito.

Wa pili ni wito ambao wakati huo huo ni ukumbusho, kwa sababu katika aya ya nne hadi ya tisa, anatupa sababu kadhaa za kumsifu Mola kwa kueleza jinsi alivyo mkuu, na jinsi alivyo mkarimu na mwema kwa watu wake. Kwa hivyo, ingawa zinafanana, kwa kweli, marudio, hazina kazi sawa, maana ya msamiati sawa, maana sawa ya kamusi, lakini sio kusudi moja. Jambo lile lile na Zaburi 103, umhimidi Bwana, Ee nafsi yangu.

Kuna tofauti kubwa kati ya kusema hivyo mwanzoni mwa zaburi, kuanza zaburi kwa njia hiyo, na kusema tena mwishoni, mistari 22 baadaye, au mistari 21 baadaye katika mistari wa 22, wakati amepitia orodha kubwa ya mambo yote mazuri ambayo Bwana amewafanyia watu wake. Sasa tunajua tunambariki nani, kwa nini tunambariki, ametufanyia nini. Hii inaashiria sifa nyingine ya nyimbo za sifa, zaburi hizi za kuabudu na sifa, ambayo ni kwamba Zaburi, Biblia, haituitii tu tumsifu Mungu kwa sababu yuko.

Wakati mwingine unaweza kusikia kwamba watu wanasema, vizuri, sitaki kumsifu Mungu kwa sababu ya kile alichonifanyia. Nataka tu kumsifu kwa sababu yeye ni nani. Hiyo ni watu wasio wa kibiblia, samahani kusema.

Sikuzote Biblia hutupatia sababu. Na sababu mara nyingi ni maslahi yetu binafsi. Mungu amenitendea nini, Mungu ametutendea ndiyo maana tunamsifu.

Wakati mwingine ni kwa sababu ya uumbaji, kazi ya uumbaji. Mara nyingi, kwa hakika ni kazi ya wokovu au ukombozi. Na kinachoshangaza sana, hatutachukua muda kugeuka huko, ukifungua Ufunuo sura ya nne na ya tano, kuna nyimbo tatu ambazo Yohana anazisikia katika ibada ya mbinguni anapochukuliwa na Roho.

Ya kwanza ni pana sana. Ya pili inamsifu Mungu kwa sababu ya kazi yake ya uumbaji na riziki inayotegemeza uumbaji wake. Na wa tatu anamsifu Mwana-Kondoo kwa kazi ya wokovu.

Sababu zilezile tunazopata za kumsifu Mungu katika kitabu cha Zaburi. Hii ni sababu nyingine ambayo tunazungumza juu ya ushairi wa kibiblia, sio ushairi wa Agano la Kale kwa sababu kwa kweli, yote ni moja. Mengine yameandikwa kwa Kiebrania na mengine yameandikwa kwa Kigiriki, lakini yote ni moja.

Kwa hiyo, tunaangalia uhusiano kati ya mistari ili kuzungumzia, ili kujilazimisha, tujitie moyo, niseme, tuwe makini, tufikirie kile ambacho mistari hii miwili pamoja inasema, na kwa nini mwandishi angetumia mistari hiyo miwili, kuunganisha, kusema hivyo. Na kumbuka kwamba hatuwatenganishi. Hatusomi tu mistari mmoja kama, kama vile kusoma nusu ya Mithali moja, mwana mwenye hekima humfurahisha baba yake.

Sawa. Lakini hiyo sio Methali yote. Haisemi kila kitu kinachopaswa kusemwa.

Mwana mpumbavu ni huzuni ya mama yake. Ah, ona, tofauti katika kesi hiyo, inatupa maana ya kila mmoja katika wasifu wa juu kuliko wanavyofanya ikiwa wamesimama peke yao. Na inatuonyesha matokeo, sio tu ya aina moja ya tabia, lakini ya zote mbili.

Vivyo hivyo katika Zaburi, mambo tunayosoma ambayo yanawiana, yanaungana ili kutupa maana kubwa kuliko maana ya mojawapo, au zote mbili zikichukuliwa kimoja. Sasa, tunapoangalia miundo, kama tungepitia na kuchambua, na kueleza Zaburi zote, kwa haraka sana, kuanzia Zaburi 3, kwa hakika, unagundua kwamba kuna mihtasari ya kawaida ya Zaburi. Karibu theluthi moja ya Zaburi inaonekana kama Zaburi 13.

Acha nikupe muhtasari mkali sana wa Zaburi 13. Katika mistari mitatu ya kwanza, tuna maswali haya. Ee BWANA, hata lini utanisahau milele? Utanificha uso wako hata lini? Nitafanya mashauri nafsini mwangu hata lini, na huzuni moyoni mwangu mchana kutwa? Adui yangu atainuliwa juu yangu hata lini? Hizo ni anwani kwa Mungu, kama Zaburi nyingine nyingi zinazoanza na, katika tafsiri, kwa kawaida, O, Bwana, au O, Mungu, au O, Mungu wangu.

Wito huo, kimsingi, huita Mungu kwa uangalifu wake au kitu kama hicho. Wanaonekana kuwa hivyo, ombi la kuzingatiwa. Namaanisha, nikisema, utanisahau milele? Hiyo ni njia nzuri ya kusema, nadhani umenisahau milele.

Kwa hivyo, kama hii, na nini kinaendelea, hizo zinafuatwa na ombi la msaada. Katika Zaburi 3, hili hapa ombi. Sikiliza, unijibu, Bwana, Mungu wangu, uyatie nuru macho yangu, au hata uyafanye macho yangu yang'ae, kitu kama hicho.

Hilo ndilo ombi lake. Kisha anampa Bwana sababu fulani za kwa nini anapaswa kujibu ombi hilo. Nisije nikalala mauti, adui zangu wasije wakasema, Nimemshinda, Watesi wangu wakafurahi nikitikiswa.

Kwa hiyo, kwa hakika, unaweza kuona ulinganifu katika mstari wa nne, adui yangu, adui zangu, nimemshinda, wasije wakafurahi ninapotikisika. Sio ulinganifu kamili, lakini ni karibu sana, na ni sawa. Hiyo ni sababu moja, na sababu nyingine ni kwamba nisife.

Kwa hiyo, haombi tu Mungu, anampa sababu za kwa nini anafikiri hili ni ombi zuri la maombi, kimsingi. Kisha kuna kauli hapa katika mstari wa tano, lakini nimetumaini katika fadhili zako za upendo, moyo wangu unafurahia wokovu wako, ambayo ni maonyesho ya ujasiri au hakikisho au aina fulani ya matumaini kwamba Bwana amejibu maombi yake au anakaribia kujibu, atajibu. Na kisha mstari wa sita, anasema, Nitamwimbia Bwana kwa sababu amenitendea kwa ukarimu au vizuri.

Tena, angalia ni mstari wa mwisho katika zaburi, na ni sentensi moja, na ni ndefu sana. Hiyo ni sehemu ya kazi ya mistari mirefu ni kufunga vitu. Kwa hiyo, mle ndani katika mstari wa sita, tunapata ahadi.

Hivi ndivyo nitafanya. Kwa hiyo, anaacha kusema, utanisahau hadi lini? Kusema, Nitamwimbia Bwana kwa maana amenitendea kwa ukarimu, amenitendea mema. Na katika nafasi ya aya sita, zilizopitia muhtasari huu kutoka kwa anwani au dua, dua ni kumwita mtu, kumwita mtu fulani, kuwaalika, kwa ombi la msaada, kwa sababu zake za kusihi, kwa nini motisha ya Mungu, kwa usemi wake wa kujiamini, na kwa ahadi yake.

Wakati mwingine ni ahadi ya kuimba. Wakati mwingine ni ahadi ya kutoa dhabihu. Wakati fulani husema hasa, nitawashuhudia ndugu zangu, katika kundi la ndugu zangu kuhusu wema wa Bwana kwangu.

Kwa hiyo, kila aina ya ahadi, kila aina ya... Sasa, theluthi moja ya psalter inaonekana hivyo. Theluthi moja ya Zaburi, 52 au 53 kati yake. Na kila wakati wanaishia hivi.

Ila, niseme, isipokuwa moja, Zaburi ya 88. Zaburi ya 88 haiishii kwa furaha au ahadi yoyote. Badala yake, Zaburi ya 88 inaisha kwa mchoro sana kwa kusema, umemwondoa mpenzi na rafiki mbali nami.

Marafiki zangu ni giza. Aina ya bummer. Lakini moja ya maswali ambayo tunajiuliza ni kwamba, ikiwa kuna mtindo ambao washairi wana mwelekeo wa kufuata, kwa nini Zaburi ya 88 haifuati mtindo huo? Je, mshairi huyu alikuwa na siku mbaya kweli kweli? Labda.

Au je, uwepo wake katika maandiko ni ukumbusho tu kwamba hatutaona nuru kila wakati mwishoni mwa handaki? Ninamaanisha, angalau bado ni sala inayoelekezwa kwa Mungu, sivyo? Analalamika kwake, lakini angalau anazungumza naye. Kwa kweli, hiyo inaashiria moja ya maadili ya hata kutambua muhtasari kama huu. Na hiyo ni kwamba tunaweza kulinganisha zaburi mbili au tatu ambazo zina muundo sawa.

Na tuliona kwamba katika zaburi moja, sababu, na motisha ni mistari mitano au 10. Katika zaburi nyingine, malalamiko ni sehemu ambayo ina mistari 10. Katika zaburi nyingine, ahadi mwishoni inaendelea na kuendelea na kuendelea na kuendelea.

Mambo yote ambayo mtunga-zaburi atafanya mara tu atakapokombolewa. Na kwa hivyo tunajiambia, sawa, kwa hivyo anachukua wazo hili, lakini katika zaburi hii, katika shairi hili, maombolezo haya, kama wanavyoitwa, anasisitiza sana wazo hili au wazo hili. Na kwa nini? Na je hii inalinganisha na kutofautisha vipi na mashairi mengine ya aina moja? Kwa hivyo ni mazoezi ya kuvutia sana.

Sonneti zimeandikwa kwa mamia ya miaka. Ikiwa ungeichukua, Oxford imechapisha kitabu kizuri kidogo kiitwacho Kitabu cha Sonnets. Ikiwa ungeipata na kuisoma, na unajiuliza, najua sonnet inapaswa kufuata aina fulani ya mantiki.

Je, sonnet hii inafaa vipi? Na kwa nini yeye hafuati sawa kabisa? Kwa nini muundo unaonekana tofauti kidogo? Kwa nini anapanga mambo upya? Kwa nini? Kwa hivyo, tunaanza kufikiria kwa nini mshairi angechukua kitu ambacho ni sanifu zaidi au kidogo na kukirekebisha kidogo. Kwa sababu kunyanyua ni sehemu ya maana ya shairi. Kwa sababu katika ushairi, umbo na maudhui havegemei tu kando.

Na sio tu kwamba fomu inasaidia yaliyomo, lakini umbo, umbo ni sehemu yake. Na ndio maana tunazingatia. Kumbuka shukrani, tulizungumza juu ya sababu nzuri.

Naam, hiyo ni sehemu ya kutaka tuone hilo. Lo, angalia kazi yote. Aliweka hii pamoja.

Na tazama kile anachosema wakati anaiweka pamoja. Tazama inavyosema unapoweka pamoja kifurushi hicho cha mistari hiyo mwanzoni mwa Zaburi ya 2. Naam, hivyo ndivyo ushairi unavyowasiliana. Nina dakika chache tu.

Kwa hivyo, nilitaja aina nyingine kuu ya Zaburi, nayo ni Zaburi ya sifa ambayo ni kama 113. Sikuzote zinafuata muundo huo huo. Wanaanza na mwito wa kusifu, amri, kisha sababu za kusifu, kisha wanamalizia na wito wa kusifu.

Wakati mwingine moja ya hizo ni ndefu au fupi. Kwa hiyo, katika Zaburi 150, sababu za kusifu kimsingi ni nusu ya mstari mmoja, mstari wa tatu, na mistari mitano ya mwisho yote ni miito ya kusifu kwa ala hizi zote. Naam, aya tano ninamaanisha.

Vema, Zaburi ya 150 ina msisitizo tofauti na Zaburi 148, ambapo msisitizo katika Zaburi 148 ni juu ya nani anayesifu. Zaburi 150, mkazo ni jinsi kusifu kunafanywa. Lakini katika kila kesi, kuna sababu za kufanya hivyo.

Kwa hiyo, tunaangalia, na vizuri, ninapaswa kusema, na kuna aina nyingine za Zaburi pia. Kuna mifumo mingine ambayo utaona. Na wakati mwingine mifumo ni rahisi kutambua.

Wakati mwingine hawako. Lakini kujifunza kuziangalia Zaburi kama zinazoangukia katika tanzu hutusaidia kuona kwamba hatuna Zaburi 150 tu, bali kwa kweli tuna mashairi 150 ambayo yanaangukia katika aina za jumla ambazo huturuhusu tutazamane, tuziangalie kila mmoja katika mwanga wa kila mmoja ndani ya aina hiyo na kuona jinsi kila moja yao inavyofanya kazi, kile ambacho kila moja yao hufanya na muundo huo. Hivyo kuwa makini, kusoma kwa makini, na kuona jinsi mshairi aliandika ili tuweze kujaribu kufikiria mawazo yake baada yake.

Hili lilikuwa toleo la tatu kati ya mawasilisho manne kuhusu kitabu cha Zaburi na Dk. Fred Putnam.